

Өмнөд Солонгос наслалтаар дэлхийд тэргүүлнэ

2030 онд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 90-ийн босгыг давахын сацуу Азийнхан Европынхоос олон болно гэв. > 10

Амьдрал байх боломжтой гарагуудыг нээжээ

Сансар судлаачид хамгийн том бүлэг гарагийг илрүүлсэн нь урьд үзэгдээгүй том нээлт боллоо гэж эрдэмтэд үзэж байна. > 10

Парисын шинэ бизнес төв

Францын нийслэл Парис хот санхүүгийн үйлчилгээний компаниудыг Лондоноос татан ирүүлэхийг эрмэлзэж байна. > 10

Францын саармагжсан баруун, хуваагдмал зүүн, хариуцлагагүй төвч хүчний урагшгүй байдал Үндэсний фронт намд хожоо болж байна.

намаас нэр дэвшигч Франсуа Фийон сонгуульд хялбархан ялах нь гэсэн бодол анх хүчтэй байв. Гэтэл 20 гаруй жил парламентын мөнгөөр гэрийнхнийгээ тэжээж байсныг нь Le Canard Enchaonий шог сонин илрүүлж орхисноос хойш ноён Фийон хэл амны бай болж хувирав. Тэрбээр нийтэд хандан уучлалт гуйсан ч нэгэнт дэгдсэн хэрүүл сонгуулийн өрсөлдөөнд нь гай тариала. Тэгээд ч Саркозигийн үед таван жил Ерөнхий сайдаар ажилласан хүний суурь өөрчлөлт хийх амлалтад сонгогчид төдийлэн

Санал асуулгын дүнгээс үзвэл түүнийг дэмжигчдийн тоо өссөөр байгаа.

Гэхдээ ноён Макронд хүртэл “эмзэг газар” бий. Алжир дахь Францын колоничлолын үеийг тэрбээр “Хүн төрөлхтний эсрэг өдүүлсэн гэмт хэрэг” хэмээн тодорхойлдог нь тус улсын консерватив үзэлтнүүдийн дургүйг хүргэдэг. Элитүүд нь Францын колонийн өв уламжлалыг сахин хадгалах чадваргүй болсны илрэл нь ноён Макрон өөрөө. Францын элитүүдийг бэлтгэдэг Icole Natio-

хүний дэвшүүлдэг бодлогод шинэ үндсэн хууль боловсруулах замаар “Зургадугаар бүгд найрамдах улс”-ыг тунхаглах, одоогийн зөрчилтэй хөдөлмөрийн хууль тогтоомжуудыг цуцалж, баян чинээлэг хэсэгт ахиу татвар оноох зэрэг ижил төстэй зүйлс их бий. Энэхүү нийтлэг тал нь Олландын засаглалын үед гаарч гүйцсэн зүүний хүчний төлөөллийг улам бэхжүүлэх үндэс болно. Юутай ч “Өөрийгөө булшилж орхих тэнэг юм хийхгүй” хэмээн ноён Меланшон мэдэгдсэн болохоор зүүний хүчний төлөөлж буй хоёр эрхэм одоохондоо тохиролцохгүй шинжтэй.

Францын саармагжсан баруун, хуваагдмал зүүн, хариуцлагагүй төвч хүчний бүтэлгүй байдал нь Марин Ле Пен болоод пужадист уламжлалаа сахигч Үндэсний фронт намд хожоо болж байна. Гол өрсөлдөгчдийнхөө аль нэгэнд ялагдах магадлал нь багассаар байгаа хатагтай Ле Пен Ерөнхийлөгчийн сонгуульд тэргүүлэх нь ойлгомжтой. Франц орон Үндэсний фронт намын Ерөнхийлөгчтэй болно гэсэн таамаг саяхан болтол санаанд багтамгүй зүйл байв. Тэгвэл таамаг бараг л үнэн болох нь. Францын улс төрийн элитүүд хамтын чармайлт гаргахгүй бол пужадист “Frexit”, Трампыг бишрэн шүтэгч хатагтай тавдугаар сард Елисейн ордонд эзэн сууна.

Марин Ле Пенгийн ялах боломж таамаглалаас хавьгүй их

Судир Хазаресингх

Францын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн кампанийн гол онцлог нь тус улсын уламжлалт тогтолцоо эрс хувирч болзошгүй явдал. Николя Саркози, Ален Жюппе зэрэг урьдны консерватив удирдагчид Бүгд найрамдах намын сонгуулийн эхний шатанд ялагдал хүлээлээ. Нэр хүндээ унагасан Франсуа Олланд өрсөлдөөнөөс татгалзсан нь Францад Ерөнхийлөгч анх удаа

дахин сонгогдох чадваргүй болсон хэрэг байв. Илүү радикал Бенуа Амон Ерөнхий сайд Мануэль Вальсийг Социалист намын сонгуулийн эхний шатны өрсөлдөөнд унагаж орхисон нь байдлыг бүр ч нэрмэв.

Тогтолцооны эсрэг энэ бүх үйл явц нь Brexit болон Дональд Трампын ялалтын шалтгаан болсон Англо-Америк бужигнааны цууриа болов. Нөгөө талаар Францын иргэд улс төрийн

намуудад итгэхээ больсон нь оршин буй тогтолцооны эсрэг популист уламжлалтай нь ч холбоотой. Францын 1950-иад оны популист улстөрч Пьер Пужадын “Sortez les sortants” буюу “Таргаад хая” гэсэн алдарт хэллэг 2017 оны сонгуулийн кампанийн уриа болж чадна.

Энэ удаагийн сонгуулийн кампани улс төрийн донсолгоо, санаанд оромгүй эрс өөрчлөлт дунд өрнөж байна. Бүгд найрамдах

үнэмшихгүй байсан юм.

Ноён Фийонд тохиолдсон гай түйтгэр Эммануэль Макронд ивээлтэй. Олландын Засгийн газарт Эдийн засгийн сайд байсан, төвч үзэлтэй тэрбээр сонгуульд бие даан өрсөлдөгч. Нас залуу, эрч хүч, оюуны чадавхтай, космополит төрх бүхий ноён Макрон францчууд зүүн, барууны чийртэй хэрүүлээс залхаж гүйцлээ хэмээн тайлбарладаг нь сонгогчдын сэтгэлд нийцдэг.

nale d'Administration-ийг төгсөгч, Rothschild-д ажиллаж байсан туршлагатай банк санхүүгийн мэргэжилтний байр суурийг хүн амын хуучинсаг хэсэг дэмжих нь эргэлзээтэй.

Ноён Фийон, Макрон хоёр сонгуульд хангалттай санал авч дөнгөхгүй бол зүүний хүчний гол хоёр өрсөлдөгч, адилхан прогрессив популист болох ноён Амон, Жан-Люк Меланшон нарт боломж гарч ирнэ. Энэ хоёр

Хятадын хориг нь бодлого өөрчлөгдөж буйн дохио

Чарльз Кловвер, Брайан Харрис

Умард Солонгосын цөмийн хөтөлбөрт хориг тавих ажиллагааг тасалдуулагчийн үүрэг гүйцэтгэгч БНХАУ нь НҮБ-ын шийдвэр хэрэгжих явцыг сулруулж байна гэсэн шүүмжлэлд олон жилийн турш өртсөөр ирлээ. Гэтэл Бээжин Умард Солонгосоос импортлох нүүрсэнд энэ оны эцэс хүртэл хориг тавьснаа өнгөрсөн бямба гарагт зарласан нь шинжээчдийг гайхшруулсан үйлдэл болов. Бээжингийн шийдвэр нь хөрштэйгөө харьцах стратегия тодорхойлох үүднээс Пхеньяныг өдсөн түр арга хэмжээ юу, эсвэл өөр учир байна уу гэсэн асуулт тавихад хүргэлээ.

Хятадын эрх баригчид Умард Солонгосын эдийн засгийг сүйрүүлэх зорилго агуулжээ гэсэн таамагт ихэнх шинжээчид эргэлзэж байна. АНУ-ын хувьд Пхеньянд дэглэм өөрчлөгдөх нь чухал. Гэтэл Умард Солонгосыг цөмийн зэвсэггүй болгохын төлөө улс орныг нь тогтворгүй байдалд оруулж, дэглэмийг нь нурааж болохгүй хэмээн БНХАУ үздэг. Дэглэм нурвал Хятадыг зорьсон дүрвэгсдийн урсгал үүсэх, эсвэл АНУ-ын тал баримталсан Засгийн газрын удирдлага дор Солонгосын хойг нэгдэх аюултай хэмээн Бээжин болгоомжилж байгаа.

Юутай ч нүүрсний импортод хориг тавьсан нь Пхеньянд хүндрэл учруулж, валютын хомсдлыг нь гүнзгийрүүлнэ. Бээжингийн хориг нь дорнод Азийн зожиг улсад нэг тэрбум ам.доллар буюу дотоодын нийт бүтээгдэхүүний таван хувьтай нь тэнцэх хохиролтойг Goldman Sachs-ийн эдийн засагч Квон Гу Хун тооцоолжээ. Харин бохир утааг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд нүүрс олборлолт, импортоо багасгаж буй БНХАУ-ын хувьд уг хориг онцын нөлөөгүйг шинжээчид өгүүлж байна.

“Улс төрийн эрс шийдвэр нь дээд удирдлагын тэвчээр барагдсаны илрэл” хэмээн Жон Хопкинсын их сургуулийн

АНУ-Солонгосын хүрээлэнгийн Умард Солонгосын судлаач Уильям Ньюкомб хоригтой холбогдуулан бичсэн блогтоо тайлбарлав. Уг хориг нь өнгөрсөн долоо хоногт Куала Лумпурын нисэх буудалд Умард Солонгосын удирдагч Ким Жон Уны эх ондоотой ах Ким Жон Намыг хөнөөсөнтэй холбогдуулан Бээжингээс Пхеньяныг нийтийн өмнө цээрлүүлж буй арга байж болзошгүй. Бээжинтэй нягт хэлхээ холбоотой Ким Жон Нам нь БНХАУ-ын хамгаалалт дор Макао амьдарч байсан юм. Умард Солонгос баллистик пуужин туршсаны маргааш нь тэрбээр бусад хорлуулжээ.

Харин Вашингтон дахь Стратеги, олон улсын судалгааны төвийн Хятадын мэргэжилтэн Бонни Глэйзер өөр таамаг дэвшүүлэв. БНХАУ нь Пхеньянд хэт зөөлөн ханддаг хэмээн шүүмжлэгч Цагаан ордныг тайвшруулж буй хэрэг хэмээн тэрбээр үзэж байна. “Минийхээр бол Хятадын хориг хоёр зорилготой. Эхнийх нь Ким Жон Намыг хөнөөсөнд дургүйцэж буйгаа Пхеньянд ойлгуулах. Нөгөө нь намын XIX их хуралтай холбогдуулан АНУ-Хятадын харилцааг тогтворжуулах үүднээс Трампын засаг захиргаанд тал засах” хэмээн ноён Глэйзер өгүүлсэн юм.

Энэ намар Бээжинд болох их хурлаар тус улсын дарга Ши Жиньпийн залгамжлагч тодрох магадлал их. Үүний зэрэгцээ хатуу арга хэмжээ авах АНУ-ын шаардлагад нийцүүлэн, Умард Солонгосын асуудлаар Вашингтонтой тохиролцохоор эрмэлзэж буйгаа харуулж байгаа хэрэг ч байж болно хэмээн мэргэжилтэн тайлбарлав. “Умард Солонгосыг шийтгэхэд зүтгэл гаргахгүй байна гэсэн өрнөдийн байнгын шүүмжлэлд Хятад улс хариулж байгаа нь энэ болов уу” хэмээн Фудань их сургуулийн Солонгос судлалын төвийн профессор Цай Жянь таамаглав.

БНХАУ-ын Худалдааны яамнаас тавьсан хориг хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн өдөр Мюнхенд чуулсан Аюулгүй байдлын хуралдаан дээр Бээжингийн төлөөлөгчөөс оролцогч талуудыг хэлэлцээний ширээний ард цуглахыг уриалсан. “Хуучин яриа хэлэлцээг хангалтгүй гэж үзэж буй Хятад улс та бүхэнтэй хамт гэдгээ батлах байна” хэмээн БНХАУ-ын Бүх Хятадын ардын төлөөлөгчдийн их хурлын Гадаад хэргийн хорооны тэргүүн Фү Ин өгүүлэв.

Пхеньяны цөмийн хөтөлбөрийн асуудлаар Умард Солонгосын хөрш улсууд, АНУ оролцсон зургаан талын яриа хэлэлцээ хамгийн сүүлд 2009 онд болжээ. Сүүлийн таван жилд уг асуудлаар албан бус яриа хэлэлцээ ч болсонгүй өнгөрлөө. Хатагтай Фу-гийн мэдэгдэл нь нүүрсний хориг сайн санааны илэрхийлэл болохыг илтгэж байна. Харин Бээжин сайн санааныхаа хариуд яриа хэлэлцээ өрнүүлэх хүсэлтэй. “Хятад улс Умард Солонгост шахалт үзүүлж байгаа нь Трампын засаг захиргаатай хамтран ажиллах эрмэлзэлтэйгээ харуулах ганц л зорилготой” хэмээн Олон улсын судалгааны Питерсон хүрээлэнгийн шинжээч Стефан Хаггард блогтоо бичжээ.

Бохир утааг багасгах арга хэмжээний хүрээнд нүүрс олборлолт, импортоо багасгаж буй БНХАУ- дуг хориг хохирол учруулж чадахгүйг шинжээчид онцлон анхааруулдаг. Үүний зэрэгцээ Умард Солонгосоос нүүрс импортлоход хязгаар тогтоосон НҮБ-ын шийдвэрт заасан хэмжээнд Хятад улс хүрчихсэн ч байж болзошгүй. “Хятадын нүүрсний импортын нэг, хоёрдугаар сарын статистик нийтлэгдэх цагт тус улс Умард Солонгосоос худалдан авсан нүүрс НҮБ-ын 2321 тоот шийдвэрт заасан хэмжээнд тулсан дүнтэй байвал би лав гайхахгүй” хэмээн ноён Глэйзер өгүүлсэн юм.

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАНК

ЭРХЭМ ХАРИЛЦАГЧ ТА САР ШИНЭДЭЭ САЙХАН ШИНЭЛЭЭРЭЙ

© The Financial Times Limited (2015). All Rights Reserved. Not to be redistributed, copied or modified in anyway. ZGM is solely responsible for providing these translated articles and the Financial Times Limited does not accept any liability for the accuracy or quality of the translation.

Өмнөд Солонгос наслалтаар дэлхийд тэргүүлнэ

Брайн Харрис

2030 онд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 90-ийн босгыг давахын сацуу Азийн тэтгэврийнхэн Европынхоос олон болно гэсэн судалгаа нийтлэгджээ. Эндээс үзэхэд өмнөд солонгосчууд хамгийн урт настай үндэстэн болж, олон жил тэргүүлсэн япончуудыг ардаа орхих нь. Өмнөд Солонгосын эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 2030 онд ерээс дээш гарснаар эрүүл мэндийн хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх хандлага давамгайлах байх гэж судлаачид дүгнэжээ.

Лондоны эзэн хааны коллежийн эрдэмтэд Британи, АНУ хөгжилтэй орнуудын дундаж наслалтаар хамгийн доогуур бичигдэх төлөвтэй байгаа талаар маргаан өрнөөд буй үед судалгааны тайлангаа нийтлүүлсэн байна. 2030 онд энэ хоёр улсад эмэгтэйчүүдийн дундаж нас 83, эрэгтэйчүүдийнх 80 байна гэж таамаглажээ. Судалгааны багийн ахлагч Мажид Эззати “Өрнөдөд хэмээлт, тэгш бус байдал өсөж буйтай харьцуулахад дорнын

улсуудад эсрэг хандлагатай байна” хэмээн өгүүлэв. Өмнөд Солонгосын эмэгтэйчүүд 2030 онд дундаж 91 насална гэсэн тооцоо гарсан бол эрэгтэйчүүд нь ч бас харьцангуй өндөр 84 хүрэх аж.

Энэхүү үзүүлэлт нь Өмнөд Солонгос сүүлийн 60 жилд дайны хөлд сүйдэж ядуурсан орноос орчин үеийн, технологийн өндөр хөгжилтэй улс болон хувирсныг харуулж байгаа юм. Ерөнхий эрүүл мэндийн үйлчилгээнээс гадна анагаах ухааны Lancet сэтгүүлд бичсэнээр боловсрол, хүүхдийн хоол тэжээл болон эрүүл мэндийн шинэ технологид үсрэнгүй дэвшил гарах төлөвтэй байна. Мөн судалгаанд өмнөд солонгосчууд биеийн жин ба цусны даралт багатай болохыг дурджээ.

Уг дүгнэлт тус улсын залуу үеийнхэнд илүү ачаалал ирэхийг харууллаа. Бусад судалгаанаас үзэхэд Азийн Хятад, Тайланд зэрэг улсад 2050 он гэхэд 65-аас дээш насныхны нийт хүн амд эзлэх хувь хэмжээ өрнөдийн орнуудаас давна гэсэн таамаг дэвшүүлжээ. Өнгөрсөн оны нэг

2030 онд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 90 насны босгыг давахын сацуу Азийн тэтгэврийнхний тоо Европынхоос олон болно.

баримтыг харвал 65-аас дээш насны солонгосчуудын бараг тал нь ядуурлын түвшингээс доогуур амьжиргаатай байгаа юм. Өнөөдөр их сургуулийн анагаахын профессор Пак Ен Чеол наслалт нэмэгдэхийн сацуу төрөлт буурч байгааг анхааруулсан. Тэрбээр “Өмнөд Солонгост төрөлтийн түвшин

доогуур байгаа нь нэг талаар нярайн эндэгдэл маш бага байгаатай холбоотой. Энэ байдал дундаж наслалтыг тооцоход нөлөөлдөг” гэсэн юм.

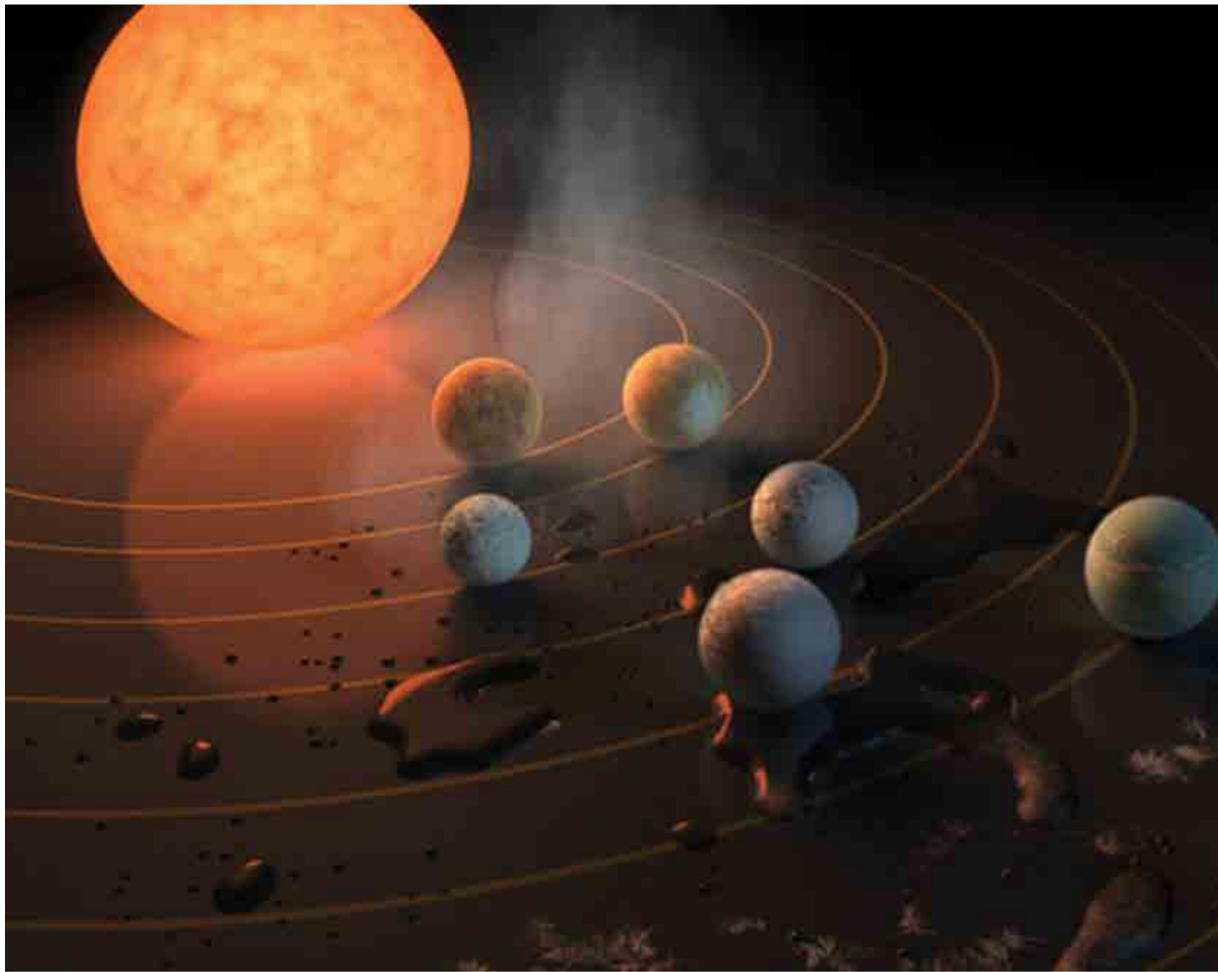
Урт наслалтын бэлгэдэл болдог Япон улс дундаж наслалтын үзүүлэлтээр доошлох шинжтэй боллоо. Эмэгтэйчүүдийн наслалтаар

Японыг Өмнөд Солонгос, Франц хоёр ардаа орхих төлөвтэй байна. Эрэгтэйчүүдийн хувьд одоогийн дөрөвдүгээр байрнаас 11 рүү ухрах таамаг гарчээ. 2030 он гэхэд АНУ-ын хүн амын дундаж наслалт Мексиктэй зэрэгцэж магадгүй. Энэ нь эрүүл мэндийн үйлчилгээний доройтол, эхийн болон хүүхдийн эндэгдэл, хүн

амины хэрэг зэргээс шалтгаалах аж. Профессор Эззати хүний ерөнхий наслалт аажмаар нэмэгдсээр 110-120 хүрэх боломжтой хэмээн дүгнэв. Тэрбээр “Энэ бол дээд хязгаар байх гэж төсөөлж байна. Гэхдээ бид үүнд хүрэхэд хол байгаа” хэмээн ярилаа.

Амьдрал байх боломжтой гарагуудыг нээжээ

Trappist-1 гарагийн атмосфер дэх хүчилтөрөгч, метан, нүүрсний давхар исэл болон усны илрэл нь биологийн идэвхжилийн нотолгоо байж болох юм.

Клайв Куксон

Сансар судлаачид амьдрал байх боломжтой хамгийн том бүлэг гарагийг илрүүлсэн нь урьд үзэгдээгүй том нээлт боллоо гэж эрдэмтэд үзэж байна. Тэдгээр нь дэлхийгээс дөчин гэрлийн жилийн цаана оршдог аж. Бельгийн Льежийн их сургуулийн ивээл доор ажилладаг олон улсын сансар судлаачдын баг гарагийн систем нээсний дотор дэлхийн хэмжээтэй долоон гарагийн гуравт нь амьдрал үүсэх боломжтой гэдгийг тогтоов. Уулан дээр болон сансарт байрлуулсан арван дуран авайгаар ажигласны дүнд хийсэн нээлтийн тайланг Nature сэтгүүлд нийтлүүлжээ. Гарагуудын систем нь харьцангуй хүйтэн, жижиг Trappist-1 хэмээх улаан одыг тойрон эргэнэ. Энэ од нарны жингийн найман хувьтай тэнцэх агаад түүний гэрлийн 0.5 хувийг гаргах эрчим хүчтэй.

Өнөөг хүртэл нарны системээс гадна галактик exoplanet хэмээх одон гарагуудыг эрж хайх явдал нартай төсөөтэй одод дээр төвлөрч, 3500 орчмыг

нээгээд байсан. Trappist-1-ийг нээсэн нь жижиг улаан оддыг ажиглах судалгааны шинэ чиглэлийг эхлүүллээ. Ийм шинж чанартай од том гарагуудаас харьцангуй олон тоотой байдаг аж. Кембрижийн их сургуулийн профессор Амаури Триауд “Trappist-1-тэй төстэй жижиг орноос цацрах эрчим хүч нь нарныхаас хавьгүй сул. Гадаргын ус бий болохын тулд ийм гарагуудын орбит нь нарныхаас ойрхон байх ёстой” хэмээн өгүүлэв.

Азаар оддын ийм нягт байрлал Trappist-1-ийг тойрсон гарагуудын шинж чанарт нийцэж байна. Галактикийн орон зайн хэмжээсээр авч үзвэл Trappist-1 системийн дэлхийд харьцангуй ойр ба эцэг од нь сулхан гэрэлтдэг жижиг гараг аж. Мөн нартай төстэй бусад exoplanet-ын адил нүд сохлом хурц туяа цацруулдаггүй тул сансар судлаачид ажиглахад дөхөмтэй гэдгээр дэлхийтэй ойролцоо хэмжээтэй агаад чулуулгаас бүрддэг. Тэрчлэн гадаргуу дээрээ далай тэнгистэй байж болох авч дотоод гурван од нь устай байхад хэт халуун, гаднах нэг нь хэт хүйтэн гэж эрдэмтэд үзсэн байна.

Trappist-1-ийн нягт систем нарны аймаг дахь хоёр сартай Бархасбадь гарагтай хэмжээний хувьд ойролцоо. Түүнчлэн нарны аймгийн төвд хамгийн ойр Буд гарагийн тойрог замд багтахуйц орбиттой байж болох юм. Trappist-1-ийн гарагууд болон дэлхийн гол ялгаа нь тэд цөм од

физик шинж чанарт анализ хийх юм байна.

Trappist-1 гарагийн атмосфер дэх хүчилтөрөгч, метан, нүүрсний давхар исэл болон усны илрэл нь биологийн идэвхжилийн нотолгоо байж болох юм. Ноён Триауд “Бид 10 жилийн хугацаанд тэнд амьдрал байгаа, эсэхийг тогтооно гэж найдаж байна” гэжээ. Түүний баг гарагийн харагдах талаас ирсэн гэрлийн туяаг ашиглан Trappist-1-ийн хэмжээ, орбит, бүтцийн тухай мэдээлэл цуглуулсан юм. Долоон гараг бүгдээр дэлхийтэй ойролцоо хэмжээтэй агаад чулуулгаас бүрддэг. Тэрчлэн гадаргуу дээрээ далай тэнгистэй байж болох авч дотоод гурван од нь устай байхад хэт халуун, гаднах нэг нь хэт хүйтэн гэж эрдэмтэд үзсэн байна.

Trappist-1-ийн нягт систем нарны аймаг дахь хоёр сартай Бархасбадь гарагтай хэмжээний хувьд ойролцоо. Түүнчлэн нарны аймгийн төвд хамгийн ойр Буд гарагийн тойрог замд багтахуйц орбиттой байж болох юм. Trappist-1-ийн гарагууд болон дэлхийн гол ялгаа нь тэд цөм од

руугаа үргэлж нэг талаараа харж байдаг. Иймд гарагийн нэг тал нь үргэлж гэрэлтэй, нөгөө тал нь үргэлж харанхуй байдаг аж. Гэхдээ энэ шинж чанар амьдрал үүсэхэд саад болох хүчин зүйл биш гэж төслийн удирдагч Льежийн их сургуулийн профессор Микаэл Гиллон онцлов. Тэрбээр “Дэлхийнхтэй адил атмосфертэй байгаа учир дулаан өдрийн хэсгээс шөнийн тал руу ууссаж, температурын ялгааг тэнцүүлдэг байх ёстой” гэсэн юм.

Ид шидээр хүнийг Trappist-1-ийн гадаргуу дээр аваачвал “гоёмсог дүр зургийг олж харах байх” гэж ноён Триауд мөрөөднө. Тэрбээр “Дэлхийн өдрийн гэрлээс 200 дахин сул туяа улбар ягаан өнгөөр цацарна. Нар жаргахын өмнөх туяатай адил” хэмээн өгүүлэв. Сансар судлаачид галактикт нээгдсэн exoplanet-ын тоо тасралтгүй өссөөр буйг нотолдог. Хэрвээ жижиг эрхэс том оддын адилаар дотроо олон гарагийг багтаадаг бол Сүүний зам галактикт хэдэн зуун тэрбумаараа байх ёстой. Эрэл хайгуул

Парисын шинэ бизнес төв

Майкл Стотхард

Францын нийслэл Парис хот бизнесийн дүүрэгтээ долоон өндөр барилга босгож, санхүүгийн үйлчилгээний компаниудыг Лондоноос татан ирүүлэхийг эрмэлзэж байна. Их Британи Европын холбооноос гарч буй үед тэндээс олон улсын корпорациудын толгой оффисийг татах өрсөлдөөнд Европын хотуудын дунд өрнөсөн. Парисын захиргаа 2021 он гэхэд 50 хөлбөмбөгийн талбайтай тэнцэхүйц буюу 375 мянган ам дөрвөлжин метр оффисын талбай бий болгож, хот руу ирэх “шинэ авьяастнуудыг байрлуулна” хэмээн мэдэгдэв. Парисын баруун дүүрэгт бизнес төв байгуулах төслийн захирал Мари-Сели Гиллиам “Лондонын ирээдүйн талаар тодорхойгүй бодолтой байгаа бизнесийнхэнд хүчтэй мессеж илгээнэ” гэлээ.

Британи Европын холбоог орхих шийдвэр гаргаснаас хойш сэтгэл түгшиж эхэлсэн банк, даатгал, старт-ап компаниудыг татах өрсөлдөөнд Франкфурт, Брюссель, Дублин хотууд дээгүүр явж байгаа. Парис энэ хүчин чармайлтад хамгийн идэвхтэй оролцож байна. Өнгөрсөн оны зургадугаар сард Брекситийн санал асуулгын дунд тодорхой болсны дараагаас Ерөнхийлөгч Франсуа Олландын социалист Засгийн газар Парис хотод оршин суугч гадаадынхны татварын журмыг зөвлөсөн. Үүний зэрэгцээ олон улсын компаниудыг татах зорилгоор өндөр түвшний лобби бүлэг байгуулсан билээ.

Тавдугаар сард болох Францын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн өмнөх асуулгад тэргүүлж буй бие даасан нэр дэвшигч Эммануэл Макрон Брекситийн дараа Британийн банкууд, эрдэмтэд, авьяастнуудыг Францад ирэхийг урьсан байна.

Гэвч Франц болон Британийн банкуудын дээд тушаалынхан Парис хот Европын санхүүгийн шинэ төв болж чадна гэдэгт итгэл муутай байгаа аж. Тэдний бодлоор Францын хатуу чанга хөдөлмөрийн хууль, хэлний бэрхшээл, өндөр татвар зэрэг нь үүнд саад болж байгаа гэнэ.

Лондонд байрладаг Европын холбоонд хамаатай санхүүгийн зарим үйл ажиллагааг эх газарт шилжүүлэх боломжтой гэж банк, санхүүгийнхэн үзэж байна. Нэгдүгээр сард HSBC банк Брекситийн дараа Лондоноос нүүсэн анхны томоохон санхүүгийн байгууллага болсон. Эднийх 1000 орчим ажилчин байраа Британийн нийслэлээс Парис руу шилжүүлжээ. Түүнчлэн UBS банк Лондон дахь мөн адил тооны ажилтнуудаа нүүлгэх тухай мэдэгдсэн байна. JPMorgan Chase банкны ерөнхий захирал Жейм Даймон Британид байрладаг 16000 ажилтныхаа 4000 орчмыг эндээс шилжүүлж магадгүйг мэдээлжээ. Гэхдээ тэд яг хаана очиж байрлахаа мэдэгдээгүй байна.

Францын санхүүгийн зохицуулагчид өнгөрсөн есдүгээр сард Парист шинээр бүртгүүлэх санхүүгийн компанийн журмыг хялбаршуулсны сацуу бичиг баримтыг англи хэл дээр хүлээн авахыг зөвшөөрсөн юм. Тэд энэ арга хэмжээгээ Брекситийн үүссэн нөхцөл байдалтай холбон тайлбарлажээ. Парист бизнесийнхнийг татах төслийн сурталчилгаа өнгөрсөн оноос эхэлж, Брекситийн дараа бий болсон тодорхой бус байдлыг ашиглан “Манангаас залхсан бол мэлхийн мах амтал” гэсэн уриа гаргажээ. Францад мэлхийн махыг тансаг зоогт тооцдог бөгөөд францчуудыг мэлхий хэмээн шоглон нэрлэх нь бий.

